

VEREDICTE DEL JURAT DE LA SEGONA EDICIÓ (2015) DEL PREMI "BIBLIOTECA PÚBLICA I COMPROMIS SOCIAL", CONVOCAT PER LA FUNDACIÓ BIBLIOTECA SOCIAL

L'equip del Jurat compost per Xavier Campos, José Antonio Gómez, Rosario López, Montserrat Llobet, Montserrat Milà, Arantxa Mendieta, Núria Ventura, Fernando Villarreal, Laura Martínez y Manuela Busto ha realitzat una primera selecció dels següents 10 projectes, d'entre els 30 que s'han presentat a aquesta convocatòria:

"Plan de Inclusión digital", de las Bibliotecas Municipales de Huesca, "Club Lectura Intergeneracional", de la Biblioteca Municipal Mª Dolores García Sánchez" de la Vall d'Uixó (Castellón), "Biblioteca pública per a tothom. Infància i diversitat funcional: el dret a la lectura pública" de la Biblioteca Josep Janés i Olivé de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona), "Taller d'escriptura creativa: Traços de vida" de la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa (Tarragona), "Leo para ti. Programa de lectura solidaria" de la Biblioteca Municipal de Peñaranda de Bracamonte (Salamanca), "Cuanto Cuenta Cambados" de la Biblioteca Municipal Luís Rei de Cambados (Pontevedra), "Biblioteca Solidaria" de la Biblioteca Pública del Estado "Fermín Caballero" de Cuenca, "Programa Videojuegos y educación" de la Mediateka BBK de Azkuna Zentroa, de Bilbao, "Integrad@s y conectad@s" de la Biblioteca Pública Municipal Miguel de Cervantes de Mota del Cuervo (Cuenca) y "Juzbado Libro Abierto" de la Biblioteca Municipal de Juzbado (Salamanca).

Elisa Camps, Albert Sòria i Tomás Yerro, constituïts com a jurat finalista d'aquesta segona edició del Premi "Biblioteca Pública i Compromís Social", desitgen subratllar els següents extrems:

- Felicitar-nos per la quantitat, diversitat i qualitat dels projectes finalistes.
- Com un deure d'estricta justícia, reconèixer el valor de tots els projectes, que, en resposta a l'essència dels valors i objectius del certamen, fomenten la integració social i cultural dels diferents col·lectius humans i en particular dels més vulnerables i desvalguts.
- Valorar el rigor del plantejament i l'esforç de professionals i voluntaris en el desenvolupament dels projectes.
- Lloar l'establiment de la biblioteca com centre cultural i social de primer ordre, capaç d'implicar en les seves accions a nombrosos agents: administracions públiques, entitats i particulars.
- Reconèixer que, tot i disposant d'exigües pressupostos aconseguixen donar continuïtat a projectes imaginatius i innovadors que intenten superar les fractures entre diferents col·lectius.

Fetes aquestes consideracions, i després d'oportunes deliberacions, el jurat finalista ha resolt el següent:

Primer:

Valorar com "Millor projecte" de la segona edició del Premi "Biblioteca Pública i Compromís Social" 2015 al denominat "**¡CUÁNTO CUENTA CAMBADOS!**", presentat al certamen per la Biblioteca Municipal Luis Rei, de Cambados (Pontevedra). El projecte manifesta una alta voluntat d'incidència i canvi a la vida de la localitat de 6.500 habitants, la identitat pròpia de la qual es fomenta -entre altres accions, mitjançant la publicació de llibres sobre la localitat i el foment de la llengua, la literatura i la cultura gallegues- alhora que difon la cultura dels acabats d'arribar. La biblioteca, "mirall" de l'entorn social, pren la iniciativa en la dinamització de la vida cultural de la població i genera propostes atractives de molt diferent naturalesa i en diferents espais del municipi, en estreta col·laboració amb bona part de les entitats locals i amb una decidida voluntat acollidora, integradora, sense "barreres". Es tracta d'un projecte de naturalesa holística, global, ben orquestrada i amb recursos raonables, que col·labora "amb la comunitat", no "per a la comunitat", tractant de que la biblioteca i el llibre vagin on hi ha la vida, no al revés. Facilita cohesió social i ciutadana a l'eliminar fronteres de destinataris -vinguin d'on vinguin-, normalitza a l'usuari amb discapacitat, actua amb la proximitat i la reivindicació lingüística, de forma que la cultura i el llibre esdevenen en instrument de pertinència, participació ciutadana i transformació. La transversalitat i el caràcter fecundament cohesionador s'erigeixen en els trets més singulars i admirables del projecte.

Segon:

Concedir un accèssit al projecte titulat "**JUZBADO, LIBRO ABIERTO**", presentat per la Biblioteca Municipal de Juzbado (Salamanca). La biblioteca, convertida en espai de trobada i estímul, assumeix amb rigor i entusiasme la voluntat d'integrar a la totalitat del veïnat, xifrat en 200 habitants, i als visitants. Des de fa vuit anys, el projecte desenvolupa, amb notable imaginació, accions tendents a aconseguir la incardinació dels veïns en la localitat, a desenvolupar amb orgull el seu sentiment de pertinència i a fomentar la participació en un bonic paisatge, en una estimulants cultura poètica i, en definitiva, en una cultura rural viva. Entre les diverses i pertinents accions realitzades, sobresurten les trobades poètiques, a les quals acudeixen escriptors de primeríssim nivell, i les 28 plaques de bronze amb inscripció de poemes que jalonen l'espai municipal. En suma, es tracta d'un projecte transversal, cohesionat i transformador, que estimula, insòlitàment, les potencialitats de la cultura rural en un món com l'actual, dominat gairebé completament per la cultura urbana.

Barcelona, 1 de març de 2016

Elisa Camps, Secretària del Jurat

Com addenda a l'Acta del jurat finalista, s'afegeixen les següents consideracions, que expliciten amb més detall les incorporades a l'acta pròpiament dita:

1º) La satisfacció en comprovar l'increment del nombre de projectes presentats al Premi (que han passat de 20 en l'edició de 2014 a 30 en l'actual de 2015) i també de Comunitats Autònomes participants.

2º) La presència de projectes valuosos adaptats sempre a la notable diversitat d'àmbits en els quals estan implantats: poblets, localitats mitjanes, capitals de província i ciutats populoses, de manera que la biblioteca pública acaba convertint-se en un centre irradiador de cultura i de participació, en un factor de genuïna cohesió social.

3º) L'alta qualitat dels deu projectes, que responen a l'essència mateixa del certamen, consistent en "impulsar i donar visibilitat a projectes dirigits a persones i col·lectius que viuen situacions de vulnerabilitat i conflicte social en el seu entorn, que estiguin duent a terme les biblioteques públiques i que contribueixin a pal·liar aquests desequilibris socials." És, doncs, un deure d'estricta justícia agrair i reconèixer amb caràcter general el valor de projectes que fomenten la integració social i cultural de col·lectius humans que responen al perfil establert en la convocatòria: sobretot, nens discapacitats física i psíquicament, adolescents amb dificultats especials d'aprenentatge, joves sense feina, dones, aturats, immigrants i gent gran.

4º) El rigor en el plantejament i desenvolupament dels projectes, acreditat en el seu pertinent diagnòstic i justificació, en el acotat dels seus destinataris, en les línies estratègiques d'actuació dutes a terme en diverses fases i, finalment, en el pla de comunicació i difusió .

5º) Menció especial requereix la participació destacada i decisiva de personal voluntari en diferents projectes, la qual cosa suposa una línia de treball molt meritòria per la seva eficàcia i, al mateix temps, pel seu valor social exemplaritzant, que arracona determinats clixés sobre el generalitzat individualisme de la societat actual. L'estratègia de captació, formació i fidelització de voluntaris desenvolupada per alguns projectes tanca un valor molt especial i podria resultar modèlica per a altres iniciatives bibliotecàries.

6º) Un meritori denominador comú dels projectes resideix en la implicació conjunta d'agents de les administracions públiques (Conselleries, Ajuntaments, Regidories, Consorcis, centres públics d'ensenyament ...) i agents de la societat civil: fundacions, entitats sanitàries i cíviques, empreses, associacions de molt diversa naturalesa i ciutadans particulars, ingredient bàsic que sustenta les accions bibliotecàries i les dota d'una major incidència i visibilitat social.

7º) En la present convocatòria concorren projectes bibliotecaris de caràcter innovador en terrenys socials, culturals i educatius que encara estan per explorar a fons, com ara la relació intergeneracional sistemàtica entre alumnes adolescents i ancians, les virtualitats culturals i educatives del videojoc i els programes encaminats a aconseguir la inclusió dels sectors més vulnerables, víctimes de la bretxa digital, en el camp de les Noves Tecnologies.

8º) Els pressupostos assignats als projectes, quan aquesta informació es consigna en els documents aportats a la Fundació Biblioteca Social, són baixos, fet que contrasta, però, amb els excel·lents beneficis intangibles derivats de les accions bibliotecàries i que, així mateix, ratifica la qualitat professional i el compromís cívic del personal bibliotecari i dels agents socials participants.

9º) En tots els projectes s'exposen, amb caràcter saludablement autocrític, les accions dissenyades per millorar els projectes en el futur, actitud que revela garantia en els propòsits de continuïtat.